

„שירות-עצמי במסעדת התחמיץ“

המות. נתרבו הידיעות על ההצלחות גם בכיוון זה, ומן הראוי להביא לידיעת קוראינו את „סיפורו“ של הנרי אלברטי מלוס-באנוס שבקי ליפורניה.

האכר הנ"ל מספר שקשה היה לו לשאת בעול הגשת התחמיץ הכבד לעדר הפרות שלו, והוא תיכנן וניסה כל מיני „המצאות“ כדי לאפשר לפרותיו את הגישה החפשית אל התחמיץ; הכוונה היתה איפוא להטיל עליהן „שרות עצמי“ בארוחת התחמיץ והוא עצמו לא ישמש אותן עוד בהגשת מספוא ממין זה.

כיום לאחר שהוא פתר בהצלחה את מיתקן השירות העצמי, די לו לאלברטי לגשת פעמיים ביום למיכל ההחמצה למשך שתי דקות בכל פעם כדי שיווכח שהבהמות אוכלות את המנה הקצובה, ולא למעלה מזה. כל שאר הטרחות — על ראשן ועל צווארן של הבהמות.

רעיונו של אלברטי היה פשוט למדי: הוא התקין מעין גדר בפתח האחד של מיכל התחמיץ. המיכל עצמו מרוצף בדפנותיו ובקרקעיתו; הקרקעית או הרצפה היא כרגיל בעלת שיפוע קל והגדר מותקנת, כמובן, בצד הנמוך של הרצפה. הבהמות יש להן גישה חפשית מהחצר או מהרפת לגדר זו שבמיכל. יש באפשרותן להעביר את הראש מבדד לפתחים שבגדר זו והן אוכלות ישיר מערמת התחמיץ שבמיכל, ורק לאחר שהן מסיימות ו„מנקות“ לחלוטין את כל המספוא הסמוך לגדר יש באפשרותן להזיזה קדימה בכיוון הערימה ולהתחיל באכילת „קיר“ חדש של תחמיץ לכל גובהו.

עבודתו והשגחתו של האכר מצטמצמת בהפ"עלת מיתקן אוטומטי המונע את הזזת הגדר קדימה ע"י הפרות עצמן לאחר שהן מתקרבות לסיום המנה היומית שהוקצבה להן. המנה היומית, או „הקיר“ היומי, שאלברטי מקציב ל-90 הפרות שלו הוא בעובי של 70 ס"מ בערך לכל הרוחב והגובה של המיכל. רוחב הערימה שבמ"מ כל הוא 6.70 מטר. הגובה — 1.80 מ' והאורך כ-30 מטר. כמות התחמיץ הזו בתוספת של שחת מספקת את כל מנת המספוא הגס לעדר כולו

על יתרונותיו של התחמיץ דובר לא מעט, ובשנים האחרונות אף הופיעו „חסידי-התחמיץ“ שמוכנים לוותר על כל שאר מיני המספוא הגס. אולם גם כאן אליה וקוץ בה! הגשת מנות התחמיץ לאבוסי-הבהמות גרמה לטרדות קשות, לעי-בדה מפרכת והעיקר — בזבז זמן רב. מובן מאליו שהוחל בבקשת דרכים להקלת העומס, ובר-ארצות הברית אף המציאו מכשיר מכני שהותאם למגדלי התחמיץ. הוא מופעל על ידי „לחיצה על כפתור“ והכמות הנדרשת של תחמיץ נזרקת על פני רציף מחובר לשולחן האספקה שברפת. מיתקנים כאלה עולים כמובן בכסף רב ואף הפעלתם בכוח החשמל, התיקונים וכו' — גם זה עולה בכספים לא מעטים; אולם גם שיכלולים

מה מספק ליטר חלב לאדם עובד

49%	מתצרכתו בחלבונים ליום
22%	בקולוריות "
48%	בזרחן "
100%	בסידן "
30%	בויטמין א' "
22%	בויטמין "
92%	ריבופלוין "
17%	ויטמין סי "
6%	ניאסין "

אלה לא פתרו באופן יסודי את מעמסת העבודה. בשנים האחרונות התחיל גם המגדל להחמצה לאבד את חינו בעיני החקלאים משום שבגיתו כרוכה בהשקעה כבדה, והמילוי וההרקה אינם נוחים כל עיקר מבחינת העבודה. לאחר שלמדו להכין תחמיץ טוב גם בחפירות או במיכלים אופקיים על פני הקרקע, החלו וזנחים את שיטת המגדלים ומעדיפים את ההחמצה במיכלים שעל פני הקרקע, שקירותיהם ורצפתם מרוצפים. התי-פשוטות המיכלים האלה עוררה את בעלי העדרים לצעוד עוד צעד קדימה וניסו לפתור באופן יסודי גם את הגשת מספוא כבד-הטלטול לבי-

להיוון יפה בתחמיץ כשלרשותן גדר־אבוס ברוחב של 6.70 מטר בסך הכל ז" קשה היה לו מאד לשכנע את התוהים על כך שאמנם כל העדר נהנה מהתחמיץ במידה שווה ואין כל קיפוח בסידור זה. ליד הגדר יש מקום ל-10—11 פרות:

משך שלושה חדשים; בשאר ימות השנה רועה העדר שלו במרעה. כאמור, בנוי המיכל של אלברטי ליד החצר והסככה. הוא מוצא שריצוף הקרקע של המיכל הוא הכרחי כדי להקל על הזנת הגדר וכדי שלא

הסוגר הנע בתוך מיכל התחמיץ

לדעתו מספיק רווח של 60 ס"מ בערך לכל בהמה. והוא מוסיף, שבימים הראשונים להתקנת הגדר הזו היה עומד ומסתכל שעות רבות כדי לראות כיצד „יסתדרו" העיניים ואם יושלט מאליו סדר צודק בתור לאכילת התחמיץ, ואמנם הוא נשתבנע שאין מקופחות בעדרו, כיוון שיש גישה חפשית לעדר משך כל היממה.

ערך — 7.

יתוהוה ברץ ורפש במקום עמידתן של הפרות בשעת אכילתן. מכיוון שהמיכל בנוי על פני הקרקע והוא גם מרוצף בשיפוע קל אין מופיעות כל עיקר בעיות של ניקוז הנוזלים (שתן וכדור־מה) על אף התנועה הערה של הפרות בשטח המצומצם של המיכל.

כשאלברטי היה מספר על המצאתו זו לש־בנים ולמבקרים הציגו לו כולם בתמיהה את השאלה: „וכיצד יכולות כל 90 הפרות שלך

תיקון טעות:

בחיברת מס' 9, עמוד 4, בטבלת הפרים, הפר מס' 5, הטור — חלב ק"ג, צ"ל 3843 במקום 8343.